

Priredil: Marijan F. Kranjc, generalmajor v pokoju

SKUBIC JAKOB, rez. kapetan I. razreda inženirstva VKJ dogodivščine iz nemškega in italijanskega vojnega ujetništva 1941–1943

Kap. I.r. Jakob Skubic, 1941

*Pred menoj leži več desetih gosto natipkanih strani z naslovom **KAKO SEM BIL UJET IN KAKOS SE MI JE GODILO V UJETNIŠTVU**, z roko pa je iznad naslova napisano: **SKUBIC Jakob, kapetan I. klase**, priložena fotografija in listek iz bloka na katerem piše: Skubic Jakob, 15. 9. 1898, Postojna – 23. 2. 1967, Ljubljana, nadučitelj in ravnatelj osnovne šole v Hrušici pri Ljubljani¹, sinova Aleksander, odvetnik in prof. dr. Demitrij itd.*

Komu je bilo poročilo poslano, ni razvidno, ker spremni dopis ni ohranjen.

*Kopija je ležala v družinskem arhivu enega od Skubicev, rodovine, ki dolgo ni vedela, da ima v rodovini tudi brigadnega generala **Vladimirja SKUBICA** (17. 5. 1877, Požarevac – 12. 12. 1957, Beograd), katerega oče Viktor, rojen 1845 v Črnomlju, je bil sanitetni častnik srbske vojske ...*

Poročilo je pisano z učiteljsko roko in natančnostjo, pa se bere kot kakšna kriminalka. Namreč, posamezni dogodki so opisano tako plastično, da se preprosto vživiš v dramatična in surova dogajanja, ki so spremljala naše vojne ujetnike.

Prostor mi ne dopušča, da bi jih objavil v celoti, pa čeprav bi si zaradi svoje avtentičnosti to zaslužila. Zato sem se odločil predstaviti (prepisati) posamezne

¹ Raziskovalna naloga učencev OŠ Božidarja Jakca, Podružnična šola Hrušica z naslovom ***Naš hram učenosti – Učitelji in učenci***, Ljubljana 1999. Predstavljen je tudi Jakob Skubic, upravitelj šole od 1934, razen med okupacijo, ko je bil nemško-italijanski vojni ujetnik...

zanimive odlomke, posebno tiste, kjer nastopajo tudi rojaki, prijatelji. Mogoče jih bodo potomci prepoznali. Tekst seveda ni lektoriran, le podnaslovi so moji.

Orožne vaje

»Dne 6. marca 1941 sem bil telegrafično pozvan na orožno vežbo za nedoločen čas v neki polk, ki se je formiral v Valjevu. Iz naše lepe Ljubljane sem se odpeljal z vlakom 8. marca preko Beograda in Lajkovca v Valjevo. Nisem takrat mislil, da bo že v bližnjih dneh zagospodaril v vseh teh lepih krajih Nemec, ki je že dolgo obetal evropskim narodom novi red, tudi za nas Jugoslovane, kar smo čutili vsi od Triglava do Vardara. Sicer pa prepustimo to povojnemu času, zgodovina bo znala vse to nepristransko ovekovečiti. Jaz hočem le napisati golo resnico, kako se mi je godilo v ujetništvu, in kako se je z nami postopalo.

Vojna bo!

Dne 15. marca je naš polk dobil povelje, da odkoraka proti bolgarski meji. Prek Lajkovca, Beograda in Niša smo prispeli v Brestovac in potem v Grkinje, kjer smo ostali 14 dni. Potem smo tri dni marširali na bolgarsko mejo in zasedli sektor od Banje Zovenci do Rakite. Vedeli smo, da bo vojna!

Prvi dan vojne

Dne 6. aprila ob izbruhu vojne smo zavzeli nove položaje, kakih 6–8 km od meje, stare srbske položaje. 8. aprila smo dobili povelje, da se pomaknemo še nazaj, ker so Nemci potisnili nazaj naš topniški divizion, pa je naš 3. bataljon poslan kot ojačanje. Že se je začelo mračiti, ko smo začeli »otstupati« in proti polnoči smo dospeli v Strelac in zjutraj v Ljuborašo. Celo noč je snežilo in deževalo tako, da smo bili do kože premočeni.

Komandant polka me je poslal nazaj 10–15 km do pomočnika z naročilom, da nam prihrani kruh, ker smo zadnje tri dni dobili samo polovično sledovanje. Kot polkovni kurir sem imel konjiča z imenom »Julka«. Organizacija prehrane je bila bolj slaba.

Nemški ujetnik

V snežnem metežu smo odstopali proti Nišu, mnogi pa smo se namenili proti vasi Grkinje, ker smo mislili, da bomo tam bolj varni. Nemci so nas ves čas obstreljevali. Naenkrat so nas obkolili in mi smo umaknili v goščavje ob cesti. Nismo imeli izhoda, saj bi nas dobesedno pobili. Zato smo stopili nazaj na cesto, tam pričakali Nemci in dvignili roke v znak predaje. To je bilo 9. aprila.

Nemški poročnik je ukazal: »Officiere vortretten!« Stopil sem naprej. Po nemško je ukazal, da predamo orožje, kdor pa bo kaj skrival, bo na licu mesta

ustreljen. Zmetali smo orožje na kup. Jaz sem odvrigel samo torbico z municijo, saj sem revolver že prej odvrigel v grmovje, da ne bi prišel v roke sovražnika. Potem smo v dolgi koloni stopali proti Nišu in ves čas smo morali držati roke iznad glave.

Ob cesti sem potem »srečal« svojo »Julko«, seveda brez glavnega tovora, le deka je ostala in mali nahrbtnik s cigaretami. Tudi konjiček je bil vesel, da je našel svojega gospodarja.

Ker je kolona zastala zaradi poprave mosta, smo se v snežnem metežu nas peterica nekako izmuznili in v bližnji vasi izprosili prenočišče, saj že cel teden nismo dobro zatisnili očesa. Pravi srbski seljak, vendar brez desne noge – invalid iz 1. svetovne vojne, nas je lepo sprejel, saj sem mu ob prihodu podaril »Julko«. S sinom sta nas celo noč stražila in zjutraj lepo pogostila. Potem smo se neopazno priključili koloni utrujenih ujetnikov.

Niš, zbirališče ujetnikov

Dne 10. aprila sem v družbi podpolkovnika **Torlića**, pomočnika poveljnika polka, in z nekaj drugimi častniki, prispeli v Niš. Najprej so nas napotili v bolnico, kjer smo dobili od RK neko čorbo. Popoldan so nas Nemci postrojili in odkorakali smo v Konjičko kasarno. Vojake so nagnali v konjske hleve, nas oficirje pa v vojaške spalnice. Spali smo na slami in šele drugi dan smo dobili nekaj hrane. Število jetnikov je naraščalo iz dneva v dan in kmalu nas je bilo okrog 10.000. Nabralo se je tudi je tudi 30–40 Slovencev. Med nami je bil tudi **dr. Gregorič**, direktor beograjskega Vremena. Nazadnje se je javil Nemcem, da je bil pri Hitlerju na Dunaju in od njega prejel visoko odlikovanje. Seveda so ga Nemci takoj osvobodili in ponovno je postal direktor zdaj Novega Vremena!

Odhod v prehodno ujetniško taborišče v Bolgariji

Na pravoslavni velikonočni četrtek je prišlo povelje, da odide večji del ujetnikov, tudi vsi Slovenci na pot v ujetniško taborišče. Na poti do železniške postaje so nas prebivalci Niša žalostno pozdravljali. Neka gospa mi je dala vrečko peciva, rekoč »Uzmi brate!«

V nabito polnih živinskih vagonih so nas prepeljali najprej do Pirota, kjer smo prespali v kasarni. Zjutraj sem videl kako je nemški vojak z opasačem tepel naše oficirje, ki so zaostali pri izhodu iz kasarne in obenem vpil: »Hinaus, Schweinhunde!« Marširali smo proti Caribrodu. Kapetan **Ravbar** je nosil tudi pravi dežni plašč, pa ga je nemški vojak na kolesu nagovoril, naj mu proda, ker bo za njega dobil dosti hrane. Nemški vojak se je odpeljal, obljubljene hrane pa ni prinesel. Na poti do Dragomana je omagal tudi neki vojak, naš **veterinar iz Litije**, pa so ga nezavestnega naložili na avto. Pozneje sem ga srečal v Luebecku.

V Dragomanu smo v dežju in blatu prespali pod šotori, vojaki pa kar na prostem. Od tu naprej so nam komandirali vojaki, ki so se prijavili kot Nemci ali Madžari. Zlasti slednji so bili prav nesramni.

Dne 21. aprila so nas okrog 2000 ujetnikov prepeljali v Sofijo. Preden so nas natrpali v železniške vagone, je nek bolgarski vojak videl, da ima naš podporočnik iz Bleda lepo ročno uro. Hotel jo je v zameno za denar ali hrano, kar pa je **Blejčan** zavrnil. Zato ga je zatožil Nemcem in smo ga komaj rešili hujših posledic. Ob odhodu vlaka smo Slovenci vseeno zapeli »Oj, zdaj gremo ...«

Od Plevna so nas do Somovita na Donavi vozili z vlakom, nakar smo marširali 26 km do pontonskega mostu. 2 km pred mostom smo morali teči, ko pa smo most prekoračili, smo morali teči še 6 km do taborišča v Turn Maguerella. Ob poti so vsakega, ki je zaostal mlatili tudi z gorjačami. Bil je to krvavi pot. Nekaj dni smo prebili lačni v nekih barakah brez vrat in oken

Šele 1. maja nas je okrog 2000 ujetnikom zapustilo to mesto. Prebivalci so nas množično pospremili do železniške postaje in nam, kljub nasprotovanju nemških stražarjev, metali hrano in druge dobrote.

Romunjski ciganček

Ob vlaku se je znašel tudi 8-letni ciganček. Moji tovariši so mu dali nekaj denarja, da bi jim kupil kruha. Pošteno rečeno, nismo niti računali, da nam bo kaj prinesel, no, pa tudi denarja nam ni bilo žal, saj ga nismo imeli kje zapraviti. In ko se je vlak že začel pomikati, se je pojavil mladi ciganček in pod pazduho nosil štiri hlebce kruha. Nemški podoficir ga je seveda takoj začel odganjati, vendar se mu je spretni ciganček izmuznil tako, da se pod vagoni premikajočega vlaka splazil na drugo stran in nam vrgel, ne samo štiri hlebčke kruha, celo drobiž je zmetal skozi okno. Vsi smo mu ploskali, tudi domačini.

Skoraj na cilju

Štiri dni smo se vozili prek Budimpešte in 5. maja prispeli v Heimbürg pri Dunaju. Tu smo ostali štiri dni.

Pet težko bolnih oficirjev, med njimi tudi Slovenca **Ferda Vigerleta**, ki je bolehal za tuberkulozo, so Nemci prepeljali v dunajsko vojaško bolnišnico.

Vse štiri dneve smo se Slovenci zbirali pod neko šupo in zapeli pod vodstvom tovariša **Šivica** več domačih pesmic.

Potem so nas ponovno strpali v živinske vagone. Na periferiji Dunaja smo precej časa stali in prav žalostno gledali to mesto, v katerem je preživel marsikateri izmed nas lepo in zabavno urico. Potem je vlak potegnil in prek Linza smo prispeli v Nuernberg, kjer smo dobili obilne porcije čorbastega ješprenja. Moram reči, da se nisem tako dobro najedel, odkar sem šel od doma.

Na neki manjši postajo ob reki Main so nas spustili na stranišče. Ob tej priliki je nek vojak tako grobo nadrl našega vojaškega kurata **dr. Stanka Žakelja**, da je padel in se potem hotel tudi pritožiti. Komaj smo mu dopovedali, da se ne moremo nikomur pritožiti ...

Ujetniško taborišče Luebeck v severni Nemčiji

Končno smo prek Kölna, Hamburga in Hanovra prispeli v Luebeck, v veliko ujetniško taborišče – naš končni cilj. Opravili so dezinfekcijo, dvakrat cepili in vzeli prstne odtise. Obleko, ki je nisem slekel že šest tednov, so dezinfecirali z nekim plinom.

Sledil je osebna vizitacija in pregled. Vzeli so mi poldrugi tisoč din, ki sem jih nosil od doma. V taborišču nas je bilo okrog 2.800. Razdelili so na po nacionalnosti. Židje so bili posebej izolirani. Hrvatov je bilo okrog 600 in so bili privilegirani. Slovencev nas je bilo okrog 60.

Disciplina je bila zelo stroga. Ob 8.15 je bil jutranji apel. Kosilo je bilo po skupinah od 9.30 do 13.00, zelo skromne porcije, pa smo bili večkrat tudi lačni. Popoldanski čas smo si krajšali s kartanjem, igrali smo pretežno tarok. Nekateri so se učili italijanščine. Imeli smo tudi svoj pevski zbor. Najbolj smo radi poslušali predavanja o lovu, ki jih je imel **dr. Lipe Orel**, bivši načelnik finančne banske uprave v Ljubljani. Med nami je bil tudi bolehni **polkovnik Pogačnik**, ki ni mogel dobiti nobenih zdravil ...

Že drugi teden se je začelo govoriti, da so nekateri oficirji podpisali izjave kot »Volksdeutsche Officiere«, vendar nismo mogli verjeti, bilo jih je okrog 10. No, kmalu so jih izločili v posebno sobo. Najhujši med njimi je bil neki živinozdravnik **Brinar** iz Savinjske doline, pa potem **Nestel Miklič**, sin ljubljanskega hotelirja, pa neki **Weiss** ... No, najbolj sem bil presenečen, ko me je zapustil sodrug s katerim sem delil svojo konjsko deko od Niša do Luebecka – **dr. Riko Klemen**, docent ljubljanske univerze, doma iz Črmošnjic pri Semiču, sin slovenske matere iz Metlike in očeta iz Konjic, ki je sicer bil bolj nemčurski ...

Tudi nas Primorce, ki smo bili iz dela Slovenije, ki je pripadal pod Italijo, so uvrstili na poseben seznam.

Za binkošte smo imeli v jedilnici slovensko sv. mašo, katero je svečano pel naš zavedni vojaški kurat **Janez Gregor** iz Prekmurja, mi pa smo med mašo zapeli tudi nekaj slovenskih pesmi.

Premestitev bliže domovini

Sredi junija 1941 smo zvedeli, da nas bodo premestili iz nevarne cone bombardiranja, nekam na jug Nemčiji, kar nas je zelo razveselilo, saj bomo tako bliže naši lepi slovenski domovini. Odpovali smo v dveh skupinah, po

1.500 ujetnikov. Potovali smo v potniških vagonih. Pretežno sem se družil z **dr. Orlom**.

Nazadnje smo se ustavili na postaji Parsburg, do novega taborišča – Hohenfeld pa smo marširali 18 km. Zopet so nas razdelili po narodnosti, po 10 – 14 oficirjev v barako. Hrana je bila bolj slaba, pa tudi cigaret nismo redno dobivali.

Kmalu smo lahko prejemali tudi pakete. Največ jih je prihajalo iz Srbije, pa so potem Srbi prodajali svoje dobrate, posebno suho slanino, za denar in razne dragocenosti.

Ker večina nas ni imela denarja, smo na kuhinjskem smetišču pobirali zeljnate liste in druge odpadke.

Poročnik Karlo Skubic, 1935

Srečanje z bratom Karlom

Nekega dne je prišlo v naše taborišče okrog 700 ujetnikov iz okolice Berlina, med katerimi sem našel tudi svojega brata **Karla**. Oba sva bila nepopisno vesela snidenja v teh bednih razmerah. On je prinesel nekaj tobaka, pa sva to kar hitro pokadila. Kmalu zatem je dobil prvi paket, pa sva razdelila čebulo in česen. Jaz nisem dobil nobenega paketa, čeprav so mi ih poslali kar šest.

Podnevi smo kartali, ponoči pa smo se pogovarjali in obujali lepe spomine na domače.

Okrog Velike noči smo pričakovali, da nas bodo vrnili domov, pa so 4. julija lahko odšli samo »Volksdeutscherji«, zatem 9. julija Hrvati in 22. avgusta še Madžari. Le mi in Srbi smo ostali. Naši Korošci in Štajerci se niso hoteli prijaviti kot taki, ker bi jih takoj napotili v nemško vojsko.

Gremo v Ljubljano, v italijansko ujetništvo!

Končno je prišla vesela vest, da gre skupina primorskih Slovencev, nas 106, direktno v Ljubljano, kjer nas bodo prevzeli Italijani. Naša srca so se razveselila in šteli smo dneve in ure, ko bomo zopet zagledali svoje drage. Ta srečen dan je bil 9. septembra, vendar tudi nevesel, saj sem se moral ločiti od brata Karla, ki ga ni bilo na tem seznamu.

Do železniške postaje smo veselo marširali in prepevali naše lepe slovenske pesmi, pa so celo Nemci govorili, da tako dobre in disciplinirane skupine še niso imeli.

Ko smo se končno pripeljali v Podrožco, nam je naš železničar vedel povedati, da nas Italijani ne bodo izpustili, temveč odpeljali v taborišče v okolici Postojne.

Eden od spremljajočih Nemcev je bil zelo prijazen, pa je iz vmesnih postaj telefoniral **Marnovemu** bratu v Ljubljano, tudi moji ženi, da se bomo zaustavili le na postaji v Zalogu, kjer nas bodo prevzeli Italijani.

Srečanje z domačimi v Zalogu pri Ljubljani

Ko se je vlak zaustavil v Zalogu sem najprej zagledal svojo **ženo s hčerko in sinom**. Kmalu zatem sem zagledal **starejšo sestro**, ki me takoj spoznala. Pri vhodu je sestra, velika in močna, pogumno odtrgala italijanske vojake, ki so ji hoteli preprečiti dostop do vlaka., skupaj z mojo malo hčerko. Dala mi je roko in jecala: »Moj brat, moj brat!«, pa tudi hčerka je od veselja jokala. Bil sem tako vesel in razburjen, da sem sestri pozabil izročiti denar in saharin, ki sem ga prinesel za družino. Kmalu smo se morali ločiti. Zelo mi je bilo žal, da nisem mogel pozdraviti žene, ker je bila preveč boječa, da bi se prerinila do vagona.

Italijansko ujetništvo: iz pekla v raj!

Naš vlak je kmalu odpeljal proti Postojni. Še vedno sem bil prevzet od srečanja z domačimi. Ustavili smo se v Postojni, mojem rojstnem kraju, kjer smo kupili nekaj vina, ki nas je omamilo, saj ga pol leta nismo okusili.

Končno smo se ustavili v Št. Petru in krenili proti Reki, kamor smo prišli okoli 4. ure popoldan. Pričakali so nas italijanski oficirji in nas prepeljali v »Kaserne Diaz«, naš novi dom, kjer sem ostali naslednja štiri meseca.

Zdelo se nam je, da smo prišli iz pekla v raj. Formalnosti smo hitro opravili, dobili dobre postelje v večjih sobah, po 30, nato pa smo večerjali: juho z mesom, prejeli velik okusen hleb in kot dodatek še dve kuhani jajci in veliko pomarančo! Poleg tega smo v kantini lahko kupili razne priboljške. Neki **profesor iz Ljubljane**, sestradan, si je naslednje dni privoščil za zajtrk 18 komadov trikotnega sira, 10 kosov kruha in liter vermuta! Tudi domači so

nam lahko prinesli karkoli. Pošta je delovala naravnost odlično, največ po zaslugi tolmača za slovenščino, **Karla Boltarja** iz Solkana.

Italijani so nas razdelili na dve skupini: na »italijanske vecchie«, ki smo bili rojeni na teritoriji italijanske aneksije, in »nuovi tedeschi«, ki so bili rojeni na slovenskem ozemlju, ki je spadalo pod Nemčijo. Skupino teh častnikov (29) so Italijani poslali nazaj v Nemčijo, vendar so jih že v Lazah Nemci vrnili. Italijani so posameznike začeli odpuščati domov in nam obljubljali, da pridemo kmalu na vrsto tudi vsi ostali ...

Dne 10. januarja 1942 mi je soproga sporočila, da bomo kmalu izpuščeni. Nismo mogli verjeti, saj so starejše italijanske državljane poslali v Bergamo. Dne 13. januarja pa so tudi vse ostale napotili v taborišča Averso pri Neaplju, Vestone Bogliacco in Corte Maggiore pri Piacenzi, kjer sem se znašel tudi jaz. Taborišče je bilo v starem samostanu. Sprejel nas je tenente **Gomsi**, Tržačan in nas nagovoril slovensko. Bife je bil odlično založen. Izredno sta nam pomagala dva vojaka – tolmača: neki **Ivančič** iz Pazina in **Bitežnik** iz Kanala na Soči.

Pošto smo navadno sprejemali skrito v paketih, tudi v marmeladi. Tako sem junija 1942 zvedel, da so mi fašisti **sina starega 15 let** odpeljali v Gonars. Tudi hrvaškemu polkovniku **Peciniću**.

Ne samo v našem, tudi v vseh drugih taboriščih so se ujetniki razdelili v tri glavne skupine: jugoslovansko, srbsko in komunistično, vendar se mi Slovenci nismo opredeljevali. Zato so nas 13. oktobra razselili v posebna taborišča in mi Slovenci smo se znašli v Bogliaccu ob Gardskem jezeru, v starem angleškem hotelu.

Živelimo kar dobro. Najbolj smo bili veseli paketov turškega RK s cigaretami, rozinami, lešniki in figami. Pakete so skoraj redno dobivali kapetan **Prosen** od brata – polkovnika VKJ v Turčiji, pa tudi polkovnik **Pogačnik** je prejemal pakete od neke konzularnega uslužbenca.

Slovenci smo se izborili, da so nas v nedeljo spustili k maši v vaško cerkev. Temu je ostro nasprotoval »naš« poveljnik taborišča, nek srbski polkovnik, ki je stalno poveljeval generala Nedića. Naši trije Slovenci so igrali tudi v skupnem orkestru, vendar niso hoteli igrati okrnjene jugoslovanske himna, brez omenjanje Hrvaške. V tem času sem tudi zvedel, da so mi v Ljubljani Italijani zaprli **brata Vladimirja**, (v 1. svetovni vojni kadet 5. dragonskega polka, ranjen v Galiciji), ki je bil uslužbenec davčne uprave, kjer so partizani ukradli 200.000 lir. Sin mi je 2. novembra pisal, da se je brat sicer vrnil iz internacija, vendar tako spremenjen, da so ga komaj spoznali. Bil sem tudi obveščen, da sta obsojena svaka **Čuk France** in **Pogačnik Jože**, ker sta pomagala partizanom. Tudi tukaj sta nam zelo pomagala tolmača: **Boris Pahor** iz Trsta in **Jože Ortner** iz Grahova na Tolminskem, kmalu pa so ju zamenjala **Jože** iz Kronberga in **Slavko Trentar** iz Sv. Petra na Krasu.

Kadet Vladimir Skubic, 1914

Italijanska kapitulacija in naša usoda

8. septembra 1943, ko smo zvečer balinali, so naenkrat italijanski stražarji in častniki začeli vriskati in slaviti konec vojne. Veselili smo se tudi mi, ker smo računali, da je konec tudi našega ujetništva. Pa smo se hudo prevarali, saj zavezniki niso preprečili prihoda Nemcev v Italijo. Italijanska straža se je porazgubila, le italijanski polkovnik je ostal z nami in nam govoril, da se bomo skupaj borili proti Nemcem. Pa je tudi on izginil ... Umaknili smo se v gore.

V skupini je bilo nas 13 Slovencev, tudi moj **brat Karlo**, in trije bivši italijanski vojaki – vojaki, tudi tolmač **Jože**. Bili smo gosti gostilničarja **Francesca Castellinija** v gorski vasici Fornicco. Ker smo imeli velike zaloge hrane, smo si sami kuhali v njihovi kuhinji in tudi gostili njegovo družino. Naše bivanje smo mu tudi plačevali.

Dne 16. septembra se je nekaj naših tovarišev odločilo, da se peš prebijejo v domovino. To so bili: **dr Lipe Orel, Šinkovec, Ravbar, Kuret in Mihič**. Poslovali smo se seveda na slovenski način. Zjutraj smo jih pospremili na ladjo, ki je vozila na drugo stran Gardskega jezera.

Večkrat sem odhajal v naše bivše taborišče, potem pa so naenkrat prišli Nemci in vse ujetnike odpeljali nekam v Mantovo. Tudi naše bivanje bilo čedalje težje, saj so Nemci že prihajali tudi v naša vasico. Zato smo se, preostala deseterica, začeli dogovarjati, da se ilegalno napotimo v Švico. Našli smo sigurnega vodiča, ki nas je za 12.000 lir vodil prek Milana do Coma, kjer smo visoko v hribih prestopili italijansko – švicarsko mejo.

Prišli smo do vasice Maslenico, kjer smo se prijavili švicarske obmejni vojaški straži. Po dokumentih so ugotovili, da smo jugoslovanski vojni ujetniki,

pa so nas sprejeli, le dva italijanska vojaka – Slovenca so, na našo veliko žalost, vrnili v Italijo. Potem smo odraščali naprej in ob 11. uri prišli v Chiasso, kjer nas je sprejel prijazen švicarski policijski kapetan.«

Tukaj se zapis konča.

Ostali del je bolj ali manj znan, saj so švicarske oblasti lepo sprejele mnoge bivše ujetnike iz VKJ, ki so se potem koncem maja 1945 varno vrnili k svojim domačim – v domovino. Tudi brata – kapetan I. razreda Jakob in poročnik Karlo Skubic ...

Vir podatkov: Marko Skubic - Balanca, tudi Trubač, o katerem bo še tekla beseda na tej stran.